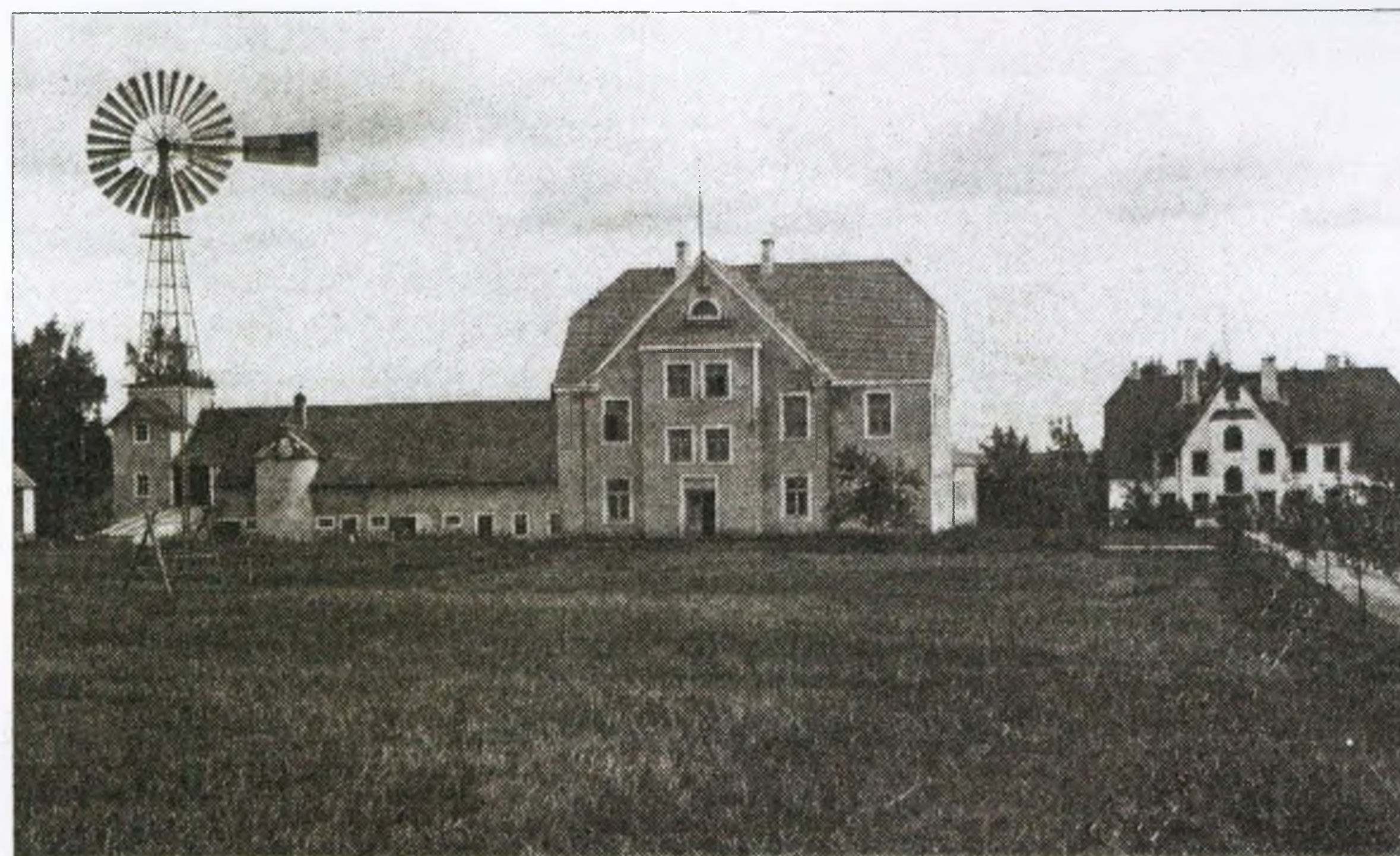

Baltijas MIS Priekuļos darbību sāka 1911. gada 1. maijā, lauksaimniecības mašīnu speciālista un agronoma Viļuma Skubiņa vadībā. Stacijas dibināšanā sava loma bija arī Krievijas valdībai, tā atvēlēja līdzekļus.

Padomju gados Baltijas MIS bija nozīmīgs uzņēmums Padomju Savienības mērogā. Tas paplašinājās un spēlēja arī lielu lomu pašos Priekuļos, dodot ciemam attīstības iespējas.

■Kādreiz. 30. gadi.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■Tagad.

Foto: AIVIS RIEKSTIŅŠ

DRUVA NR.188 (2015, 11.DEC.), 5.LPP.

Pirms pusgadsimta no ūdens-torņa augstumiem dokumentētais skats uz Priekuļiem liecina, ka Dārza un Izmēģinātāju ielas krustojumā jau gatavas divas no 60. gados celtajām daudzdzīvokļu mājām, bet nav sāktas sabiedriskā centra celtniecība. Notiek ģimeņu māju celtniecība, veidojas namu rindas, kas tagad tā raksturo Priekuļu centru. Cēsu - Piebalgas lielceļa malā izteiksmīgs stāv pagastnams.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.51 (2016, 1.APR.), 5.LPP.

Priekuļu kokaudzētava

■Kādreiz...

Foto: NO JĀŅA KRASIŅA ARHĪVA

■Tagad...

Foto: MĀRIS BUHOLCS

1912. gadā pie Priekuļu lauksaimniecības skolas ierīkoja kokaudzētavu. To pakāpeniski paplašināja. Pirmskara periodā Priekuļu lauksaimniecības vidusskolas kokaudzētava bija lielākā Latvijā. Te 22 ha platībā audzēja 74 ābeļu, 17 bumbieru, daudzas ķiršu un plūmju šķir-

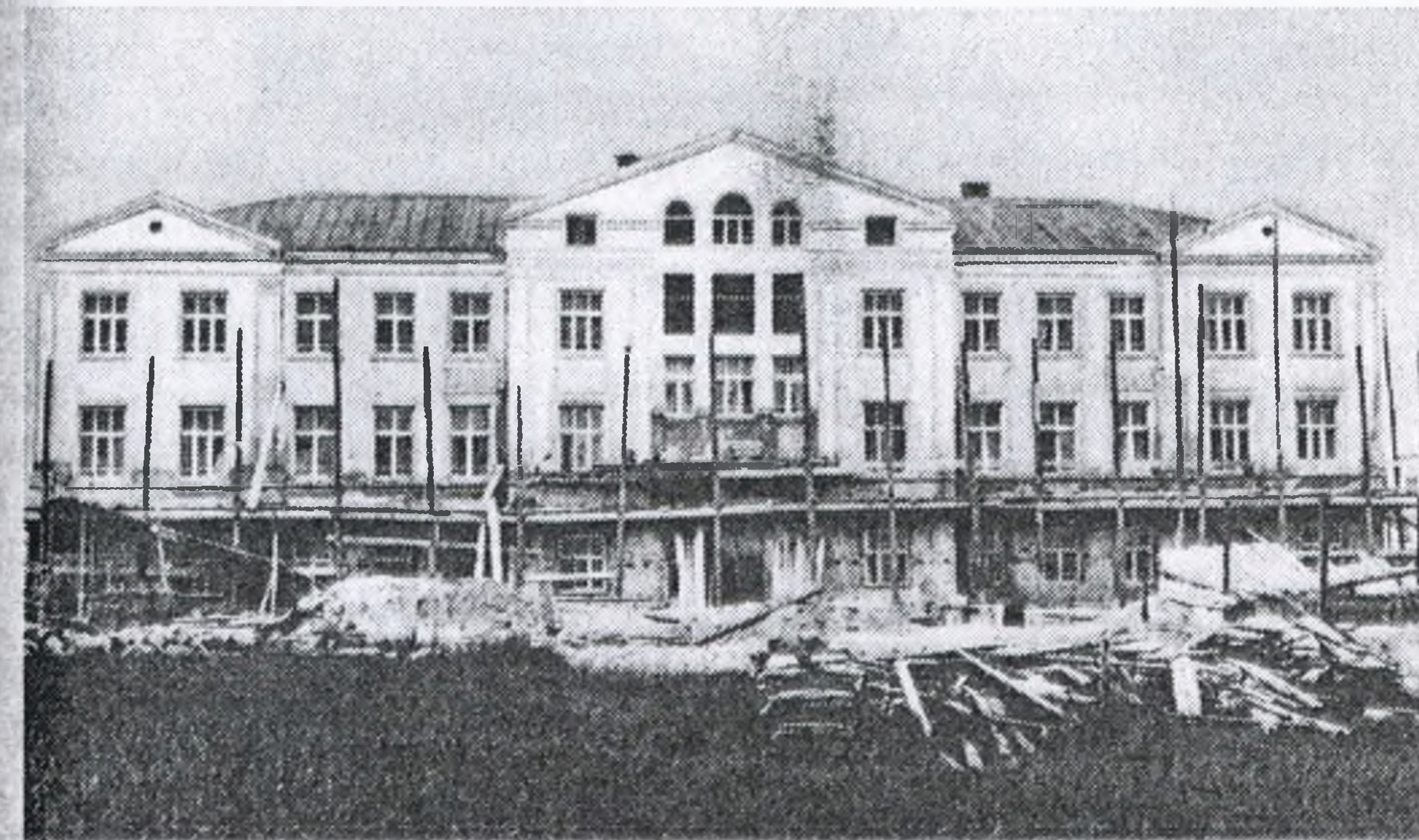
nes, kā arī dekoratīvos kokus, krūmus un ogulājus.

Katru gadu izlaida pārdošanā ap 20000 augļu kociņu, kā arī daudz ogulāju un dekoratīvo augu.

Kopš padomju laikiem tehnikums ar kokaudzēšanu vairs nenodarbojas.

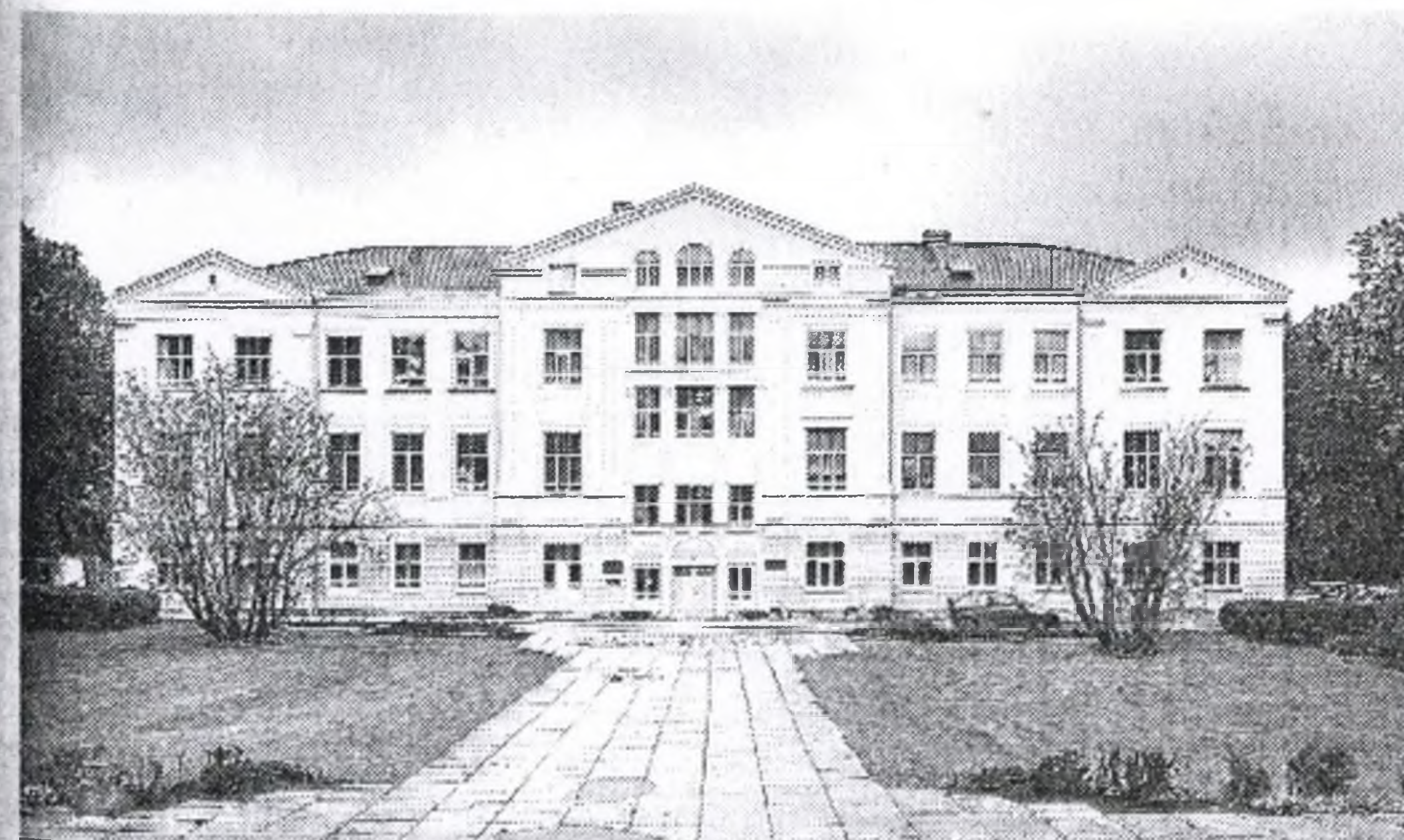
DRUVA NR.109 (2012, 13.JŪL.), 5.LPP.

Priekuļu lauksaimniecības tehnikums

■Kādreiz...

Foto: NO JĀŅA KRASIŅA ARHĪVA

■Tagad...

Foto: MĀRIS BUHOLCS

Priekuļu lauksaimniecības skolu nodibināja 1910.gadā. Pastkarti ar krāšņās skolas ēkas attēlu vēl celtniecības stadijā, izdevis Cēsu grāmatizdevējs Oskars Jēpe.

No 1919.gada te darbojās lauksaimniecības vidusskola, kuras

audzēkņi piecos gados ieguva vispusīgas zināšanas galvenajās lauksaimniecības nozarēs.

Pēckara periodā skola tiek paplašināta un pārveidota par tehnikumu. Tagadējais mācību iestādes nosaukums ir Priekuļu un Jāņmuižas Valsts tehnikums.□

DRUVA NR.81 (2012, 25.MAIJS), 5.LPP.

Priekuļu lauksaimniecības mehanizācijas skolai, kā to sauca 50. gados, 1953. gadā Jāņmuižā uzcēla pirts ēku. Tā bija viena no pirmajām šādām būvēm profesionālo skolu sistēmā. 21. gadsimtā ēka bija pārvērtusies graustā, jo stāvēja neapsaimniekota. Pirms pāris gadiem ēka tika nojaukta. Netālu no šīs vietas atrodas ūdens attīrīšanas iekārtas, kuras apsaimnieko Cēsu pašvaldības uzņēmums "Vinda". Šo teritoriju atdala žogs.

■ KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■ TAGAD.

Foto: MARTA MARTINSONE - KAŠA

DRUVA NR.158 (2017, 13.OKT.), 5.LPP.

Trīs lielceļu krustojums pie Priekuļiem 20. gadsimta 50. gados bija aprīkots ar satiksmi regulējošu apli, tā vidū liekot tiem laikiem raksturīgu ceļa norāžu stabu. Braucēji redzēja, kur jāpagriežas, lai dotos uz Cēsīm, Raunu vai Piebalgu. Ar laiku aplis no ceļu krustojuma tika noņemts, un automašīnu kustību tagad regulē zīmes ceļa malās. Par šīs vietas zīmīgāko detaļu tagad kļuvusi līdzās izaugusi bērzu birzs.

■ Kādreiz.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■ Tagad.

Foto: AIVIS RIEKSTIŅŠ

DRUVA NR.192 (2015, 18.DEC.), 5.LPP.

60. gados, no baltajiem ķieģeļiem celtas, Priekuļu pagasta Mežmaļos radās trīs daudzdzīvokļu mājas "Mežmaļi", "Jaunmežmaļi" un "Vecmežmaļi". Tolaik "Vecmežmaļos" atradās Baltijas MĪS kantoris, netālu būvēja fermu 200 govīm un strādniekiem vajadzēja dzīvesvietu. Tagad Mežmaļos puse iedzīvotāju ir pensionāri, pārējie strādā Cēsīs, Rīdzenē un citviet.

■Kādreiz.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■Tagad.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.20 (2016, 5.FEBR.), 5.LPP.

20.gadsimta 20.gadi, svinīgs brīdis Cēsu kaujās 1919. gadā kritušo karavīru atdusas vietā Veselavas kapsētā. Atceres pasākuma centrā Latvijas Valsts prezidents Jānis Čakste un Latvijas armijas militārais kapelāns Pēteris Apkalns, kurš 20. gados strādāja par reliģijas skolotāju Cēsu valsts vidusskolā, pēc tam kalpoja Latgales divīzijā, Cēsu un Valmieras garnizonā, bijis arī Cēsu aizsargu pulka mācītājs. Pēc Latvijas valsts atjaunošanas Veselavas kapsētā atjaunoja kritušo karavīru kapavietu.

■Kādreiz.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■Tagad.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.101 (2015, 10.JŪL.), 5.LPP.

■TOREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN
MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

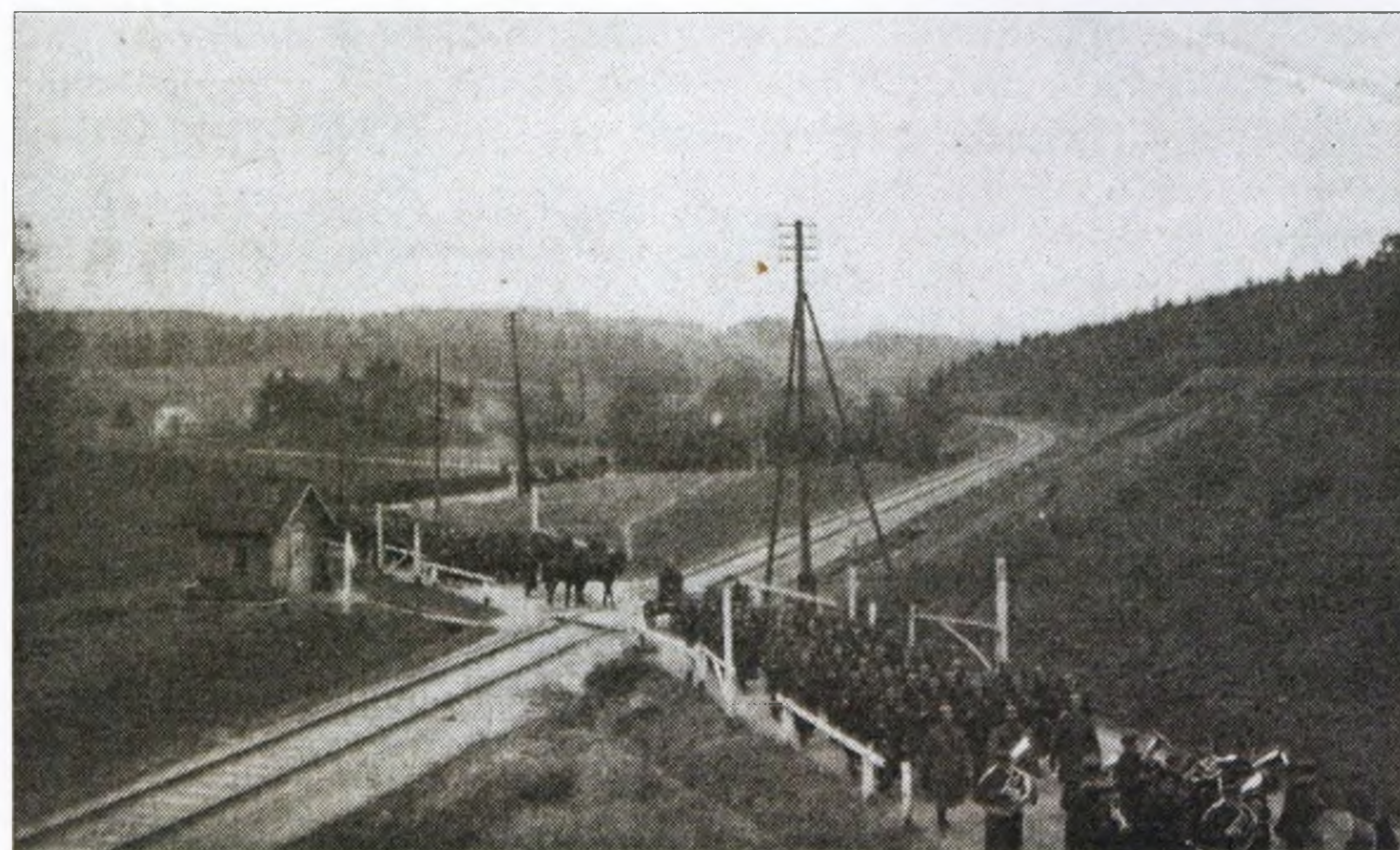
Foto: MĀRIS BUHOLCS

Priekuļu novada Jaunraunas ka-
pos 1924. gada 24. augustā at-
klātais piemineklis glabā vēstiju-
mu par mūžīgu piemiņu: "1919.

gada 22. jūnijā par Latvijas neat-
karību kritušiem Cēsu kājnieku
pulka karavīriem. Jaun - Raunas
pagasts." Piemineklis satur vēstī-

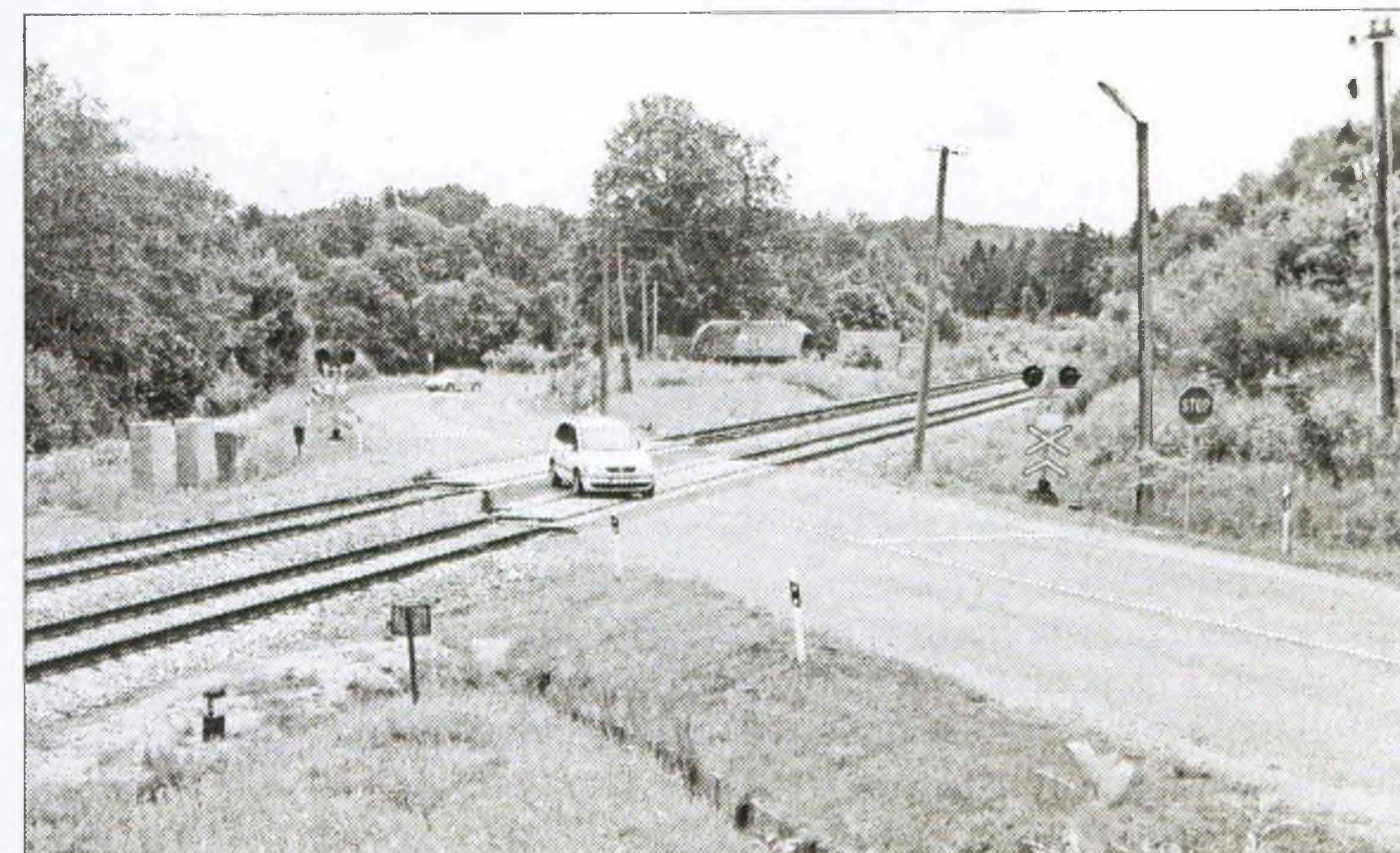
jumu, ka koks ar dziļām saknēm
Latvijas zemē nu stāvēs ar nocirs-
tiem zariem un tā lapotni vienmēr
veidos vainagots krusts.□

20. gadsimta 30. gados Latvijas armijas 8. Daugavpils kājnieku pulkā dienēja Jaunraunas pagasta iedzīvotājs Elmārs Rubenis. Viņa dzimta glabā fotogrāfijas ar kaligrāfiski veiktiem pierakstiem uz tām, kas stāsta par armijas 8. Daugavpils kājnieku pulku, dislocētu Cēsīs. Te paveras lauku ainava ceļa posmā starp Liepu un Cēsīm 1931. gada 10. oktobrī, kad karaspēks, atgriežoties no pārgājiena, šķērso dzelzceļa pārbrauktuvi pie Bušu gravas.

■Kādreiz.

Foto: NO MĀRA SPROĢAALBUMA

■Tagad.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.97 (2015, 3.JŪL.), 5.LPP.

Dzelzceļa līnija Rīga - Pleskava, kuru Krievijas impērijas laikā uzbūvēja no 1886. līdz 1889. gadam, šķērso tagadējo Priekuļu novadu, Priekuļu un Liepas pagastu. Līdzās dzelceļam vijas autoceļš P 20 Cēsis - Valmiera, braucējiem jāņem vērā, ka, izvēloties šo ceļu, Priekuļu novada teritorijā dzelzceļu nāksies šķērsot četras reizes.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

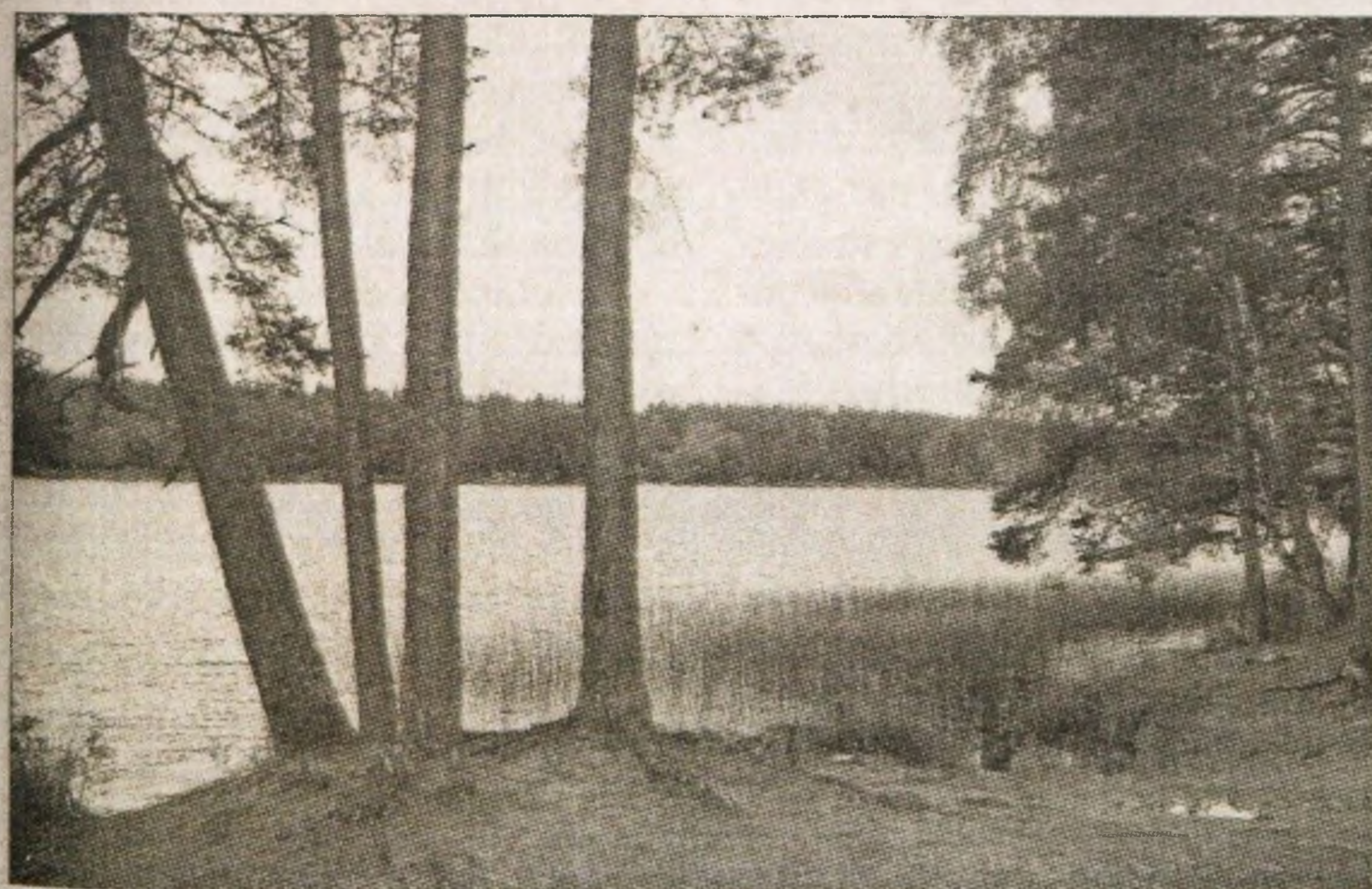
DRUVA NR.78 (2016, 20.MAIJS), 5.LPP.

Niniera ezers

■Kādreiz...

Foto: NO JĀŅA KRASTIŅAARHĪVA

■Tagad...

Foto: VALDA ROZENBERGA

Niniera ezers atrodas ārpus pilsētas robežām, bet ģeogrāfiski tas saistīts ar Cēsīm. No pilsētas centra to šķir 2.5 km. Senāk to sauca arī par Dukuru ezeru - tās muižas vārdā, kurai ezers bija piederīgs.

Uz ezeru veda Niniera iela. Pagājušā gadsimta 30. gados pilsētas pašvaldība pie ezera iegā-

dājās palielu zemes gabalu un ierīkoja tur publisku peldētavu.

Pēc 2. pasaules kara peldētavā uzbūvēja arī lēkšanas torni. Kādu laiku tā bija iecienītākā cēsnieku atpūtas vieta.

Tur darbojās bufete ar atspirdziņo-
nošiem dzērieniem, bija sporta laukums, glābšanas stacija, telefons un radio reproduktors. □

Sūkņu stacija pie Niniera ezera

■Kādreiz...

Foto: NO JĀŅA KRASTIŅAARHĪVA

■Tagad...

Foto: MĀRIS BUHOLCS

Par Niniera ezera ūdens neparastajām īpašībām cilvēki zināja jau sen. Šis ūdens neatstāj arī nogulsnes tvaika katlos, tāpēc 1889. gadā pie ezera uzcēla sūkņu staciju un ierīkoja ūdensvadu dzelzceļa vajadzībām.

Vēlāk pie ūdensvada pieslēdzās Ruckas muiža un stacijai tuvākās mājas. Pieprasījums pēc ūdens pieauga, un pagājušā gadsimta 30.

gados ūdensvada trasē ieguldīja lielāka diametra caurules.

Pēc 2. pasaules kara morāli novecojušo tvaika mašīnu, kas darbināja sūkņus, nomainīja dīzeļdzinējs.

Tvaika lokomotīvēm aizejot vēsturē, zuda vajadzība pēc ezera ūdens. Tomēr visus padomju varas gadus sūkņu staciju un ūdensvadu uzturēja tehniskā kārtībā, lai padotu ūdeni pilsētai ārkārtas situācijās.

Jāņa muiža kā Cēsu pilsmuižas sastāvdaļa atrodama 1757. gada dokumentos. To 1777. gadā barons Kārlis Adams fon Volfs atdala no Cēsu pilsmuižas zemēm un noraksta mūža lietošanā sievai, baronei Johannai fon Volfai. 20.gs. sākumā muiža piederēja tirgotājam Andrejam Kampem, kuru 1919. gadā pēc P. Stučkas valdības tribunāla nošāva kā darba tautas ienaidnieku. Tagad Jāņa muižas pils ieraugāma, aizejot aiz tukšā nu jau bijušās lauksaimniecības skolas korpusa.

■KĀDREIZ. 1946. gads.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD. 2016. gads.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.24 (2016, 12.FEBR.), 5.LPP.

Pirms simts gadiem Mārsnēnu centrā nozīmīgas ēkas bija veikals un pagastnams. Pēc pusgadsimta patērētāju biedrība tai piederošo veikala ēku pārbūvēja, šobrīd gan tā stāv tukša. Mārsnēnu pagasta nams turpina darbību.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.94 (2016, 17.JŪN.), 5.LPP.

Pirms pieciem gadu desmitiem - 60. gadu otrajā pusē - Cēsu rajonā ar lielu vērienu notika ceļu remonts, arī to kapitāla pārbūve. Domājot par autobusu gaidītāju ērtībām, tika izbūvētas pieturvietas no ķieģeļiem, kā arī no trīs pusēm iestiklotas. Gaidītāji tajās bija pasargāti no vējiem un lietus, vienlaicīgi pārredzot ceļu. Pēc pusgadsimta redzams, ka stiklojums laika pārbaudi nav izturējis. Tāpat kā pieturvieta Liepā, arī citviet šīs būves pie ceļiem kļuvušas lakoniskas, autobusu gaidītājiem tajās ērtību mazāk.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MAIRITA KAŅEPE

DRUVA NR.94 (2017, 12.JŪN.), 5.LPP.

Liepas pagastā autobusa pietura "Grīviņi" ir rādītājs, ka tā guvusi nosaukumu no dabas veidojuma Gaujas ielejā. Grīviņu iezis sasniedzams, šķērsojot Grīviņu upīti. Ar pārtraukumiem iezis stiepjas ap tuveni 300 m garumā, bet galvenā tā daļa ir 60 m gara un 18 m augsta. Sena atklātne, saglabāta muzejā Cēsīs, rāda skatu uz Grīviņiezi pirms simts gadiem.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.82 (2016, 27.MAIJS), 5.LPP.

■TOREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN
MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

Pirms pusgadsimta Liepas pagastā darbību sāka Lodes drenu rūpnīca, un tai bija nepieciešams daudz strādnieku. Rūpnīca 60. gadu otrajā pusē sāka īstenot vācienīgu programmu - daudzdzīvokļu

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

namu celtniecību. Iespēja iegūt darbu un reizē dzīvokli uz Liepu atveda dažādu tautību cilvēkus. Tagad darba trūkuma dēļ daudzi Liepu pametuši.

Dabas piemineklis Lielā Ellīte Liepas pagastā ir baltā smilšakmens iežu atsegums ar alu un trim arkām, kas veidojies pirms vairāk nekā 300 miljoniem gadu. Unikāls dabas veidojums ir arī arheoloģiskais piemineklis – sena kulta vieta. Lielās Ellītes ala, viens no vecākajiem tūrisma objektiem nepārtraukti mainās.

■KĀDREIZ. Atklātne, kura izsūtīta 1911. gadā.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.63 (2016, 22.APR.), 5.LPP.

Liepas vēdzirnavas ir starp tām 233 Latvijas vēdzirnavām, kas dokumentētas arī Latvijas Nacionālās bibliotēkas vietnē "Zudusī Latvija" un stāsta par saimnieciskās darbības vērienu no 19. gadsimta beigām līdz 20. gadsimta 30. gadu beigām. Mūsdienās vēdzirnavu augstie mūri ir apskates objekts.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.67 (2016, 29.APR.), 5.LPP.

Tagadējā Liepas pagasta kultūras nama ēka celta 18. gadsimtā kā krogs, saukts Kalnakrogs. 1925. gadā kroga stadulas vietā ierīkots tautas nams, kas piederēja izglītības biedrībai "Nākotne". 1935. gadā šajā namā atradusies dažādu preču tirgotava, īpašnieks E. Spelģis.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.55 (2016, 8.APR.), 5.LPP.

Liepas sakaru nodaļa

Pirms pusgadsimta Liepas sakaru nodaļas ēkā darbojās arī krājcase. Kad nams kļuva par mazu, tam uzcēla piebūvi. Tagad ēkā darbojas Liepas pasta nodaļa, šuvēju darbnīca un lietoto preču veikals.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.86 (2016, 3.JŪN.), 5.LPP.

PASTAIGĀ

CAURI GADSIMTIEM

Liepas muiža (Lindenhof) dibināta 1672. gadā. No 1824. gada muiža piederējusi Pandera dzimtai, bet pēdējā muižas īpašniece 1919. gadā bija Šarlote fon Vulfa. Pēc 1920. gada agrārreformas Liepas muižu sadalīja. Muižas kungu mājā ierīkoja skolu. Liepas pamatskola tajā darbojās 50 gadus līdz 1970. gadam. Tagad nams ir tukšs un atrodas ļoti sliktā stāvoklī.

■ KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■ TAGAD.

Foto: MARTA MARTINSONE - KAŠA

1867. gadā sāka darboties Liepas muižas pagasta valdīšana. Pirmais uzdevums - pagasta nama celšana, to pabeidza 1882. gadā. Nams dažādos vēstures periodos vienmēr piederēja pagasta valdei. Mainījās laiki, mainījās nosaukumi. Padomju laikos namā bija iekārtota arī Liepas bibliotēka, tagad Liepas pagasta pārvalde.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.59 (2016, 15.APR.), 5.LPP.

Tagadējo kapsētu Liepā iedibināja muižas barons. Līdzās kapličiai atrodas barona piederīgo kapi. Uz kapličas, kuru pirms pāris gadiem Priekuļu novada pašvaldība restaurēja, nokrāsāja baltu, palicis gada skaitlis 1866. Tas gan nav pašas kapličas uzbūvēšanas gads, jo ēka celta vēlāk. Liepas kapsēta ir zināma ar to, ka 1892. gadā te zemes klēpī guldīts Eduards Veidenbaums.

■KĀDREIZ. 20. gadsimta 30. gadi.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.70 (2016, 6.MAIJS), 5.LPP.